

CHINEKE UKWU NKE JEKOB

Aisaia 41:1-18; 42:1-8; 43:1, 2

IHEÒMÙMÙ 366

Nke Ndị okenyé

AMAOKWU IBUN'ISI: "Mu onwem bu JEHOVA; nke ahụ bụ aham: M'gagh enye kwa onye ọzọ nsopurum, M'gagh enye kwa arusi di iche iche apiri api otutom"
(Aisaia 42:8).

I Nnaputa nye Israel

- 1 Jehova naakpọ mba niile nke ụwa ka ha bịaue nso, ka Ya na ha wee kpezie ihe ahụ nke dị n'etiti ha, Aisaia 41:1; Zekaria 2:13
- 2 Otù Amụma ebura banyere otù onye nke agaewelite ịnaputa ndị Israel site n'orù, nke Kraist Onye gaabịa n'ogwugwu ụboghị ndịa dìka Mesaia bụ ụdị ya, Aisaia 41:2, 3; 45:1-3; Ezra 1:1, 2
- 3 Mmalite nke mba niile sitere n'aka Jehova, Aisaia 41:4; Deuteronomi 32:8; Olu Ndi-ozị 17:26
- 4 MBA niile türüegwù, mákwa jijiji, wee gbakota n'otù ka ha wee naputa onwe ha. Otù onye ọlụ wee gbaa ibe ya ume ka ha wee mee chi ọhụ dị icheiche iji gbochie ihe egwù nke náabịa, Aisaia 41:5-7; Joel 3:9-12
- 5 Jehova na agbakwa Israel ume ka ha wee ghara ịtụegwù n'ihi na Ya onwe ya gaenyere ha aka. Aisaia 41:8-14; 43: 1, 2; 44:2; Joshua 1:9; Ndi Rom 8:31
- 6 Agaeme ka Israel ghogho ihemkpore ọhụ eji azochha ọkà, nke agaeji zochaa ugwu niile, Aisaia 41:15, 16; 64:1-3; Maika 4:13

II Ọhụ Nke Mesaia Ahụ Nke Náabịa

- 1 Mgbe ndị ewedara n'ala na ndị ogbenye naachọ mmiri ma ọdighị nke dị, Jehova gaakwaghe osimiri n'elu ugwu dị icheiche ọhịa náadighị, Aisaia 41:17, 18; 35:6, 7; 43:19; 44:3; Abụ Qma 107:35
- 2 Mmụo nke Jehova gaadikwasị Ya (Jisọs). Akowara ụdị mmadụ O gabụ, Aisaia 42:1-4; Matiu 3:17; Jọn 3:34
- 3 Jehova bụ Chineke Onye keworo eluigwe na Onye náenye ndị bi nime ya ume ha naekù agaghị enye kwa onye ọzọ nsopuru Ya, Aisaia 43:5-8; Abụ Qma 136:5-9

NKOWA DỊ ICHEICHE

Ihenzuzu Nke Dị N'arʊsị Dị Icheiche Apiriapi

Onyenwe anyị nwere ihe mmegide megide mba niile nke n'ekperearụsị nke ejiri osisi na nkumue mee. O naakpọ ha ka ha bịaue nso, ka Ya na ha wee rürütauka; mgbe ahụ ka O kwuruokwu banyere abaghị urù nke arʊsị apiriapi.

Otù onye naegbuturu onwe ya osisi wee were ụfodụ nime ya funwue ọkụ. O naanya kwa ọkụ site na ya were kwa ichekuokụ ya ghee achichà ya. N'akụkụ nke fodurụ n'osisi ahụ ka onyeokà n'osisi naeseti erirri ya, o naewere pensil kaa ya; o were nkpu ya niile kpucha ya, were kwa compas ya kaputa ihe yiri mmadụ. Uzụ nke náakpụ ihe ọlụ ewere kwa icheku ahụ, were kwa otütù ya niile dozie otù ihe mkpuchi, náeji kwa ogweaka ya dị ike lụ ya. N'uzo dị otù a ka o si akpụ chi, o naada kpu iru n'ala n'iru ya, náakpọ kwa isiala, n'ekpere ya, sị, "Naputam; n'ihi na chim ka i bu" (Aisaia 44:12-17).

Nime okwu a, Onyenwe anyị naegosi ịbü iheefu (maqbụ abaghị urù), nke arʊsị apiriapi bụ; otù o si burụ ihe anaapughị imeeme na ha gaenwe ike ime ihe o bụla! Ha apughị ijụzọ, ha apughị inụihe, ha apughị kwa ijéghariejégharị, ma otù ọdị ụmụmmadụ ndị náenweghi ezi uche n'ihe nke mmụo nọ kwa taa náada, náakpọ isiala n'ekperearụsị ndia, náechere nnaputa ha n'oge agha site n'aka arʊsị ndịa apiriapi. Israel bụ mba nke achọro ka o dị iche site ná mba niile dị n'ụwa.

Okpukpé UGHÀ DÌ ICHEICHE

Site n'onzunwa mbu nime ubi ahụ agbaraogige, mmadu amutawo ijeso chi ozø dìcheiche. N'ubochi nke anyi a, otù nke ife mmuo ojoo dì cheiche ofufè na otù nke okpukpé ugha dìcheiche ewerewo onodù nke ife arusi apiriapi ofufè. Ekwensu naemeghepu otutu uzø nke otù okpukpé ohu dìcheiche. Enwere otutu ndi nke náagbasosi uzø dì otù a ike n'etiti ndi ahụ nke "afuliworo elu," ndi ahụ obi ha dì n'ichø náání akụ nke ụwa, na ndi ahụ náahụ ụwa nke a dika ihe náání iwu nke ökikè naachi. Ekwensu naewere ufodù eziokwu kpuchie otutu okwuugha naegosi kwa ha n'anya nke umummadu ndi jikere inara ihe o bula iji mee ka akonauche ha nwée izuike si kwa otù a kpuchie ndu nke mmehie.

Nganga na mmadu ifuli onwe ya elu bu ihe abu dì oké egwù nke etinyere n'obi mmadu daraada. Umummadu naachø idjukwu, dika ekwensu naachø ibili "oche-eze" ha n'elu karịa kpakpando niile maqbù ocheeze nke Chineke.

Otù Idide

Onyenwe anyi kporø Israel idide, bu nke eledara anya, bürü kwa ihe umummadu náazogide ụkwu n'elu ya. Jisøs onwe Ya bu Onye eledaraanya na Onye umummadu jukwara. Ma Onyenwe anyi kwuru si na Ya gaeme ka Israel ghø ihemkpore ejì azocha okà, bu ihe nkø dì ohu nwere ezé, na Ya gaazocha ugwu zopia ha, wee mee kwa ugwu ntà ka ha dika igbogboökà. Oge naabia mgbe Onyenwe anyi gaeme ka ikpé dì n'usoro, mee kwa ka eziomume guzozie. Agaachø ha ma agaghị achota ha bu ndi ha na Israel naeseokwu, ha "gadi ka ihe nábugh ihe, na dika ihe-efu" bu ndi náebuso Israel agha.

Chineke naekwuputa na Ya onwe Ya bu onye mbu, Ya bu kwa onye ikpeazu, na o dighi kwa Onyenzoputa o bula ozø dì ma ewezuga Ya.

Chineke Nke Ike

Chineke ukwu nke Jekob bu Chineke nke ike. O kwuruokwu uwa nke a wee diri. O debere anyanwu, onwa na kpakpando n'onodù ha. O wee si, "Ka ihè di," ihè wee di. O kpuru mmadu site n'ajá sitere n'ala, wee kuuume ndu nye n'oghore imi ya abu. Chineke naeme ihe iribaamà, Chineke nke ike! O dì nnø oké elu na nso nke mere na O juputara ụwa niile, ma dì kwa nwayo na umeala n'obi nke mere na O naanu ákwá niile nke ndi nwere obinsogbu; Chineke nke dì ukwu nke ukwuu, nke mere na O naejide mmiri nke osimiri n'obuaka Ya, Onye tñworo ugwu ntà niile n'ihe otutu; Chineke nke dì ukwu nke mere anaagụ mba niile n'otù ntummiri ná atuputa n'itemmiri! Náagbanyeghi ihe ndia niile mmadu èkérèkè na ebili wee kwulie Chineke, Onyeòkikè. Ma Chineke n'idi ebube na n'idi ike Ya, naecheta kwa mmadu bu ogbenye náenweghi ike inyere onwe ya aka. Chineke weputara otù Onyinye (maqbù akụ ókéonu) nke kachasi mma sitere n'Eluigwe, wee zite Ya n'ụwa ịnaputa ụwa site n'okummuo na site n'agbu nke ịbü orù mmehie ba n'onodù inweonwe nke ebube nke umu Chineke. Mgbawo dì añaa bu nke a! Nnwogha dì kwa añaa bu nke a! O bu Chineke ukwu nke Jekob bu onye mere ka nke a dì irè.

O tñrø Jehova utø ịzopia Okpara Ya ka O wee mara otù O gaesi lekota ndi etihjaworo aru. O gaghi akpaji "ami apiara apia" o gaghi emenyu kwa "ogho ɔriona nénwu inyogho inyogho," ma n'eziokwu ka o gaeme ka ikpé püta.

Enweghi Idambàn'obi

O bu ezie na eledara Kraist anya ju kwa Ya, bürü kwa otù nwoke nwere otutu ihemgbu, nke rukwara uju, ma Okwu Chineke naagwa anyi na O gaghi adaada maqbù daambà n'obi rue mgbe O gaedoworø ikpé n'ụwa.

Ozioma nke Jisøs Kraist agaghị etufu ike ya maqlj. Site n'ubochi mbu amalitere náekwusa Okwu a wee rue taa, o mewo ka anya niile kpuruisi nime mmuo hụ uzø, o meghevwo kwa ntì chiriechi nime mmuo. O wetawo ihè na inwere onweonye nye otutu nde mmadu anaapughị ịgutaonu, otutu nde mmadu ozø naenwe kwa ohere iketa okè n'ike nke ọgwugwo ya.

"(Mgbe) ndi ewedara n'ala na umu-ogbenye náchø miri ma o digh nke dinu, ire-ha kposiri nku n'ihi akpiri kporø nku; Mu onwem bu JEHOVA, gaza ha, Mu, bu Chineke Israel. M'gagh-arapu ha." O

gaemeghe osimiri djičeiche n'elu ugwu djičeiche, n'elu na n'isiyi djičeiche n'etiti ndagwuruugwu dji cheiche.

Chineke naenwe ụzọ pürü iche nke O si eduru ụmụmmadụ rue ebe ha gaanụ eziokwu ahụ. O nwere ike meghe isiyyi n'etiti ha maqbụ O duru ha gafe ọzara wee rue ebe otù isiyyi nke ndụ dji. O duuru onozi Etiopia ahụ gafee ala ihe náadighị wee mee ka Filip bjarue n'ala ahụ nke ihe náadighị iwetara onye Etiopia ahụ mmiri ahụ nke náenye ndụ. Akụkọ usoro omen'ala mere ka anyị ghota na onye Etiopia ahụ lara n'obodo ya wee nye aka n'ime ka mmiri a nke náenye ndụ dji n'obodo nke ya.

Devid Livingstone jere ijè ikwusa Okwu Chineke n'ala Afirika, mmiri nke ndụ ahụ wee ruputa n'otụtụ ebe dji cheiche n'ala ọchichịri nke oge ahụ n'ókèala ndị ojii. Chineke na acho ndị O gaesi n'aka ha mee ka Mmiri nke Ndụ a náeruputa. Ị gaabụ onye Jisọs gaeji mee ihe? Site ná ndụ ị naebi, site n'ekpere gi, site n'ihe niile nke i nwere, i pürü inye aka bulie Chineke ukwu nke Jekob elu, na Okpara Ya, bụ Jisọs Kraist Onye nwụrụ ịgbapụta ụwa nke furuefu site ná mmehie, wee weghachị eziomume eziokwu na ịdịnsọ n'obi ụmụmmadụ.

Ihè Nye Ndị mbaozzo

Iheònwmụ a naagwa kwa anyị na Ozioma (Jisọs Kraist) gaabụ ihè nke gaenwuru Ndịmbaozoz. O siri ndị Juu ike ikwere na onye ọ bụla nke n'esoghị n'okpukpé ha pürü ịbụ onye nketa nke ihè nke Ozioma ahụ. Obuná ndị náesouzọ Jisọs chọrọ izilaga nwanyị onye Sairofinisia ahụ. Ma Ndịmbaozoz natara Ozioma ahụ, ewe nyakudo ha n'osisi vine ahụ. Nke a kekötara mụ na gi na Chineke, ma ọ bụru na anyị kwere n'ụkpùrụ nille nke Ozioma nke Jisọs tütütara.

Anyị pürü ịnara otù mkwà ahụ O nyere ndị Israel. "Atula egwù, gi ka M'noyere:elela anya gburugburu n'ujo, n'ihi na Mu onwem bu Chineke-gi: M'gāgbà gi ume; e, M'gēyere gi aka; e, M'gēji aka-nri nke ezi omumem kwagide gi." Ndịa bụ okwuonụ nke Chineke Ukwu nke Jekob.

AJUJU DJIČEICHE

- 1   Òlee ihe bụ isiockwu nke dji n'etiti Chineke na mba niile?
- 2   Kowaa otù esị eme arʊsi apiriapị na mgbe ochie. Òlee ihe nwere ike ịbụ arʊsi n'ubochị taa?
- 3   Gịnị mere mba niile jiri jikọta onwe ha ọnụ?
- 4   Gịnị bụ mkwà Chineke nye ndị Israel?
- 5   Kwue ufodụ nime amụma eburu banyere Jisọs.
- 6   Gịnị ka Chineke kwuru banyere iwere otuto Ya nye onye ọzọ ọ bụla?
- 7   Gịnị bụ mkwà Chineke kwuru nye ndịogbenye na ndị nọ námkpà?
- 8   Ewezuga Ndị Juu, òlee ndị ọzọ ekwere mkwà nke inye ha Ozioma Jisọs Kraist?